

Asia: VN/203/2020

Lausuntopyyntö työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annettavasta laista ja eräistä muista lakimuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausunto työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annettavasta laista ja eräistä muista lakimuutoksista

Työturvallisuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Työturvallisuuskeskus on työmarkkinajärjestöjen hallinnoima asiantuntijaorganisaatio, joka tekee yhteistyötä laajasti työelämän toimijoiden kanssa. Työturvallisuuskeskus tarjoaa palveluja työpaikoille työturvallisuuden kehittämiseen ja työsuojelun yhteistoiminnan parantamiseen.

Esityksen myötä työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä koskevien tietojen rekisteröinti- ja luovutustehtävän hoito siirtyy Työturvallisuuskeskukselle perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuna julkisena hallintotehtävänä ja Työturvallisuuskeskus antaa kommenttinsa luonnokseen tämän roolin perusteella. Lisäksi Työturvallisuuskeskus tarkastelee luonnosta tietosuojaperiaatteiden toteutumisen kannalta. Rekisterinpitäjänä Työturvallisuuskeskuksen on pystyttävä osoittamaan, että tietosuojaperiaatteet toteutuvat luotettavasti ja tarkoituksenmukaisesti henkilötietojen käsittelyssä.

Työturvallisuuskeskus kannattaa ehdotetun lain tavoitetta edistää työsuojelua ja kannustaa työpaikkoja työsuojelun yhteistoimintaan sekä Työturvallisuuskeskuksen roolin vahvistamista rekisteröinti- ja luovutustehtävän hoitamisen kautta.

Luonnoksen 3 §:n mukaan työnantajalla on velvollisuus ilmoittaa Työturvallisuuskeskukselle tietoja työpaikan työsuojelun yhteistoimintahenkilöistä työsuojelun edistämiseksi, jos työnantaja teettää palveluksessaan olevalla tai vuokratulla henkilöstöllä työtä työpaikalla yli 30 kalenteripäivänä ja

työpaikalla työskentelee vähintään kymmenen työnantajan palveluksessa olevaa tai vuokrattua henkilöä. Työturvallisuuskeskuksen näkemyksen mukaan kalenteripäivien rajausta tulisi kasvattaa 50 kalenteripäivään hallinnollisen taakan pitämiseksi kohtuullisena. Lisäksi tulee vielä täsmentää tarkemmin, miten kalenteripäivät lasketaan: mistä alkaen, mihin päättyen ja minkä ajanjakson sisällä. Lisäksi vapaaehtoisen ilmoittamisen tulee olla yksinomaan työnantajan vastuulla. Työturvallisuuskeskus kannattaa esitettyä 10 henkilön rajaa ilmoitusvelvollisuuden osalta etenkin hallinnollisen taakan näkökulmasta.

Luonnoksen 6 pykälän 2 momentin mukainen ehdotus henkilön itsensä vapaaehtoisesta ilmoittamisesta on vastoin lain perusajatusta, joka on toimittaa rekisteriin vaalikausittain tiedot työpaikan työsuojeluorganisaatiosta. Vapaaehtoisen ilmoittamisen kynnykseksi asetettu edellytys ”osallistuminen työsuojelutoimintaan” on määritelmänä epämääräinen. Rekisterin luotettavuuden ja sen työpaikkojen työsuojelun yhteistoimintaa palvelevan tarkoituksen mukaisesti ilmoittaminen on pidettävä jatkossakin työnantajan vastuulla. On tärkeää huolehtia tietojen ajantasaisuudesta vaalikausittain. Työturvallisuuskeskuksella ei olisi käytettävissä olevia keinoja varmistua siitä, että vapaaehtoisesti itsensä ilmoittanut henkilö todellisuudessa osallistuu työsuojelun yhteistoimintaan tai onko ilmoitettu henkilö tosiasiallisesti edes töissä kyseisessä organisaatiossa. Ylimääräinen varmistamisprosessi lisäisi kohtuuttomasti Työturvallisuuskeskuksessa manuaalista selvitystyötä ja sitä kautta hallinnollista taakkaa. Asia olisi joka tapauksessa varmistettava myös erikseen työnantajalta ja sitä kautta myös työnantajan hallinnollinen taakka lisääntyisi.

Työturvallisuuskeskus ei voisi myöskään luottaa siihen, että rekisteriin itsensä ilmoittaneet henkilöt huolehtisivat tietojensa poistamisesta rekisteristä, kun osallistuminen työsuojelutoimintaan päättyy. Vapaaehtoinen ilmoittaminen saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa Työturvallisuuskeskuksella olisi hallussaan laaja henkilörekisteri ilman mahdollisuutta varmistaa rekisterin tietojen käyttötarkoitussidonnaisuutta. Lain tarkoitus on, että työsuojeluhenkilörekisteri sisältää viralliset ja ajantasaiset tiedot työsuojelun yhteistoimintaorganisaatiosta. Työturvallisuuskeskukselle ei voida langettaa jatkuvaa velvollisuutta vapaaehtoisten ilmoitusten ja työnantajan ilmoitusten ristiin tarkistamiselle. Työnantajan ilmoitusten ja yksittäisten henkilöiden ristiin tarkistukselle ei ole luotettavaa menetelmää ilman, että Työturvallisuuskeskuksen hallinnollinen taakka kasvaisi.

Rekisteriin ei voi rakentaa sellaista valtuutusta, että yksittäinen työntekijä voisi edustaa työpaikkaa rekisteritietojen ilmoittamisessa, koska lain lähtökohta yksiselitteisesti se, että työnantaja ilmoittaa työsuojelun yhteistoiminnassa mukana olevat henkilöt vaalikausittain. Nykyisessä työsuojeluhenkilörekisterin käyttövaltuushallinnassa työnantajan edustaja ylläpitää sekä organisaation että henkilöiden tietojen ajantasaisuutta.

Itsenäiselle työnsuorittajalle voidaan tehdä rekisteriin oma ilmoitusvalikko, jotta hän voi varmistaa viestinnän saamisen työsuojelu edistämiseksi.

Luonnoksen 7 §:n mukaan kerran ilmoitetut tiedot on ilmoitettava uudestaan vain siltä osin kuin tiedot muuttuvat. Vapaaehtoisten ilmoitusten osalta tulee määritellä vielä tarkemmin, miten huolehditaan tietojen eheydestä. Säilytyksen rajoittamisen tietosuojaperiaate edellyttää myöskin, että rekisterinpitäjän on suunniteltava ja pystyttävä perustelemaan henkilötietojen säilytysaika.

Työturvallisuuskeskuksella ei ole kommentoitavaa panostajalain ja työturvallisuuslain soveltamisalojen rajausten muuttamista koskeviin esityksiin.

Lisätietoja lausunnosta antaa Työturvallisuuskeskuksen viestintä- ja vastuullisuusjohtaja Mikko Kuivalainen, p. 044 5024080 (mikko.kuivalainen@ttk.fi)

Timo Koskinen

Toimitusjohtaja

Työturvallisuuskeskus

Koskinen Timo
Työturvallisuuskeskus